

Seletuskiri jäätmehoolduseeskirja juurde

Elva linn, Konguta vald, Palupera valla Astuverre, Atra, Hellenurme, Mäelooga, Palupera, Pastaku ja Urmi külad, Puhja vald, Rannu vald ja Rõngu vald ning Puka valla Aakre piirkonna külad¹- Aakre, Palamuste, Pedaste, Purtsi, Pühaste, Rebaste külad ühinevad haldusreformi raames (oktoobris 2017) üheks omavalitsusüksuseks- Elva vallaks². Sellest tingituna tekib vajadus korraldada uues omavalitsuses jäätmevedu ja teenuse pakkuja leidmiseks on vaja läbi viia riigihange, mille eelduseks on ühise jäätmehoolduseeskirja olemasolu.

1. Jäätmehoolduseeskirja vastuvõtmise vajalikkuse põhjendus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi *KOKS*) § 6 lõike 1 kohaselt on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita. Jäätmeseaduse § 66 lõikega 2 on pandud kohalikule omavalitsusele ülesandeks olmejäätmete, eelkõige prügi ehk segaolmejäätmete, nende sortimisjääkide ja olmejäätmete tekkekohas liigiti kogumisel tekkinud jäätmeliikide kogumise ja veo. Korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka teisi olmejäätmete liike või muid jäätmeid, kui see on vajalik käesoleva seaduse nõuete täitmiseks või seda tingib oluline avalik huvi. *KOKS* § 22 lõike 1 punktide 36⁵ ja 36⁶ kohaselt kuulub volikogu ainupädevusse jäätmehoolduseeskirja kehtestamine ja jäätmeliikide, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, vedamissageduse ja -aja, jäätmeveo piirkondade ja jäätmeveo teenustasu suuruse määramise korra kehtestamine. Jäätmeseaduse § 71 lõike 1 kohaselt kehtestatakse jäätmehoolduseeskiri volikogu määrusega. Kuue omavalitsuse ühiselt koostatud jäätmehoolduseeskirjad peavad kinnitama Elva Linnavolikogu, Konguta Vallavolikogu, Palupera Vallavolikogu, Puhja Vallavolikogu, Rannu Vallavolikogu ja Rõngu Vallavolikogu otsusega, praegusest Puka vallast Rõngu vallale üleantavates küldes (Aakre, Palamuste, Pedaste, Purtsi, Pühaste, Rebaste külad) hakkavad kehtima vastavalt Puka valla ja Rõngu valla haldusüksuse piiride muutmise kokkuleppele Rõngu valla õigusaktid (kokkuleppe punkt 4.2), sh jäätmehoolduseeskiri.

Käesolev jäätmehoolduseeskiri on koostatud Elva vallaks ühinevate omavalitsuste- Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rõngu valla ja Rannu valla koostöös ja ühistel alustel. Ühise eeskirja koostamise tingis vajadus ühtlustada jäätmehoolduse nõudeid piirkonnas, sest alates oktoobrist 2017 moodustub üks omavalitsus, mille piires peab olema korraldatud ka jäätmevedu. Jäätmeveo teenusepakkuja leidmiseks on Elva linna, Konguta,

¹ Aakre piirkonna külad Aakre, Palamuste, Pedaste, Purtsi, Pühaste ja Rebaste antakse üle Rõngu vallale. Vabariigi valitsuse 17.05.2017 määrus nr 84

² Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine” muutmise, Vabariigi Valitsuse 29.12.2016 otsus nr 168

Palupera, Puhja, Rannu ja Rõngu valdade ühinemislepingus ette nähtud ühishanke korraldamine 2017. aasta jooksul, mille eelduseks on ühistel alustel koostatud jäätmehoolduseeskirja olemasolu. Ühishanke korraldamine on omavalitsuste volikogude poolt delegeeritud Elva Linnavalitsusele.

Ühise jäätmeveopiirkonna moodustab tulevikus Konguta valla, Rannu valla, Rõngu valla, Puhja valla, Palupera valla 7 küla (Astuverre, Atra, Hellenurme, Mäelooga, Palupera, Pastaku ja Urmi) ja Puka valla 6 küla (Aakre, Palamuste, Pedaste, Purtsi, Pühaste, Rebaste) ning Elva linna haldusterritoorium. Jäätmehoolduse edendamiseks Elva vallas on plaanis koostada ka Elva valla jäätmekava.

2. Õigusaktid, mis käesoleval ajal küsimust reguleerivad

Jäätmehoolduseeskirja koostamise kohustus tuleneb jäätmeseaduse §-st 71. Teatud jäätmeliikide käitlemise nõudeid reguleerivad jäätmeseaduse alamaktid. Pakendiseadusega on kehtestatud nõuded pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse korraldamisele.

Jäätmehoolduseeskirja vastuvõtmisega *tunnistatakse kehtetuks* eelmised jäätmehoolduseeskirjad (Elva Linnavolikogu 25. juuni 2012 määrus nr 17 „Elva linna jäätmehoolduseeskiri“; Palupera Vallavolikogu 21. veebruari 2012 määrus nr 5 „Palupera valla jäätmehoolduseeskiri“, Puhja Vallavolikogu 27. novembri 2013 määrus nr 14 „Puhja valla jäätmehoolduseeskiri“; Rannu Vallavolikogu 26. novembri 2013 määrus nr 2 „Rannu valla jäätmehoolduseeskiri“; Rõngu Vallavolikogu 16. juuni 2016 määrus nr 6 „Jäätmehoolduseeskiri“).

3. Arvamuste küsimine jäätmehoolduseeskirja eelnõu kohta

Jäätmeseaduse § 71 lg 3 kohaselt esitatakse kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmehoolduseeskirja eelnõu arvamuse saamiseks maavanemale ja Keskkonnaametile, tervishoiuteenuste osutaja jäätmete käitlemise kord Terviseametile ja veterinaarteenuse osutaja jäätmete käitlemise kord maakonna veterinaar keskusele, kes vajadusel teevad kahe nädala jooksul ettepanekuid eeskirja täiendamiseks.

Eeskirja eelnõu edastati 07.07.2017 kirja teel arvamuse avaldamiseks Keskkonnaametile, Tartu Maavalitsusele, Terviseametile ja Veterinaar- ja toiduametile.

Tartu Maavalitsus vastas oma 12.07.2017 kirjaga nr 10-2/1610-2, et Maavalitsuse esindaja on tutvunud moodustatava Elva valla jäätmehoolduseeskirja eelnõuga ning dokumendis on kajastatud jäätmehoolduseeskirja eeldatavad aspektid. Lisaks “paluti kaaluda eelnõu § 1 lõikes 5 kasutada sõna “linnavalitsus” (edaspidi “valitsus”) asemel sõnade “kohalik omavalitsus” või “vallavalitsus” kasutamist. Elva linn on moodustatavas Elva vallas vallasisene linn ning sõna “valitsus” kasutamine võib nt eeskirja lõiguti tsiteerimisel segadust tekitada”.

Veterinaar- ja Toiduameti Tartumaa Veterinaarkeskus esitas oma arvamuse 20.07.2017 kirjaga nr 5.2.10/635-1, mille kohaselt puuduvad neil muudatusettepanekud.

Keskkonnaamet vastas 21.07.2017 kirjaga nr 8-2/17/8258-2, mille kohaselt on Keskkonnaamet arvamusel, et esitatud eeskirja eelnõu vastab jäätmeseaduse § 71 lõike 2 nõuetele.

Terviseameti Lõuna Talitus esitas arvamuse kirjaga 03.08.2017 nr 9.2-3/4478, millega kinnitatakse, et Elva valla jäätmehoolduseeskiri on läbi vaadatud ning et nad on nõus 6. peatükis „Tervishoiu- ja veterinaarjätmete“ käitlemine esitatuga.

4. Jäätmehoolduseeskirja koostamise protsess

Ühinevate omavalitsuste jäätmevaldkonnaga seotud teemade kaardistamine algas ühinemisprotsessi raames 2016. aasta suvel, vaadati üle kehtivad jäätmeveo lepingud ning arutati edasiseid tegevusi valdkonnas. Detsembris 2016 kõikide ühinevate omavalitsuste volikogude poolt kinnitatud ühinemislepingus sätestati muuhulgas, et uues omavalitsuses jätkatakse koostööd korraldatud jäätmeveo ja pakendiringluse alal ning korraldatakse jätkuvalt ohtlike jäätmete kogumisringe hajaasustuses ning 2017. aastal korraldatakse jäätmeveo ühishange. Ühishanke korraldamise vajaduse tingis uue omavalitsusüksuse moodustamine haldusreformi raames, kuid ka asjaolu, et olemasolevad korraldatud jäätmeveo lepingud teenusepakkujatega ühinevates omavalitsustes hakkasid lõppema.

Jäätmehoolduseeskirja koostamisel ja aruteludel osalesid ametnikud ja omavalitsusjuhid kõikidest ühinevatest omavalitsustest, jäätmehoolduseeskirja panid kokku Maarika Uprus (Elva linnavalitsuse keskkonnaspetsialist), Raido Kutsar (Puhja vallavalitsuse majandusnõunik), Toomas Klein (Rõngu vallavalitsuse keskkonnateenistuse juhataja) ning Salle Ritso (Elva linnasekretär). Konsultatsiooniprotsessis osales keskkonnaspetsialist Riho Karu.

5. Jäätmehoolduseeskirja ülesehitus

1. peatükk „Üldsätted“ Käsitletud on jäätmehoolduseeskirja eesmärki ja reguleerimisala.

2. peatükk „Jäätmekäitluse üldnõuded“. Käsitletud on jäätmekorralduslikke üldnõudeid lähtuvalt seadusandluses sätestatud põhimõtetest.

3. peatükk „Jäätmete liigiti kogumine“. Käsitletud on segaolmejäätmete, paberi ja kartongi, pakendi ja pakendijäätmete kogumise nõudeid, pakendiettevõtjale, pakendiorganisatsioon ja pakendijäätmeid vedava isiku kohustusi; ohtlike jäätmete, probleemtoodete ja nende jäätmete kogumist; suurjäätmete, metallijäätmete, plasti-, klaasi-, puidu-, tekstiili ja rõivajäätmete ning biojäätmete kogumist ning kompostimise nõudeid. Selgitatud on jäätmekäitlust avalikel üritustel, avalikes randades ja kalmistutel.

4. peatükk „Korraldatud jäätmevedu“. Peatükis on selgitatud korraldatud jäätmeveo regulatsiooni ulatust ja jäätmeliike, millele korraldatud jäätmevedu kohaldub. Käsitletud on korraldatud jäätmeveo piirkonda ja korraldatud jäätmeveoga liitumist, korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete kogumist ja

vedamist, jäätmeveo teenustasu kujunemist ning jäätmekäitlusalaseid lisateenuseid. Ühtlasi on selgitatud, kuidas on korraldatud jäätmeveo kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus ja jäätmekäitluskoha määramist. Käsitletud on ka jäätmevaldaja vabastamist korraldatud jäätmeveoga liitumise kohustusest.

5. peatükk “Ehitusjäätmete käitlemine” Käsitletud on ehitusjäätmete käitlemise üldnõudeid, valdaja kohustusi ja ohtlike ehitusjäätmetega seonduvat.

6. peatükk “Tervishoiu- ja veterinaarjäätmete käitlemine”. Käsitletud on tervishoiujäätmete käitlemise üldnõudeid; bioloogiliste, teravate- ja torkivate, ohtlike jäätmete käitlemise ja kogumise nõudeid.

7. peatükk “Jäätmehoolduskoha järelhooldus” Käsitletud on jäätmehoolduskoha järelhoolduse nõudeid.

8. peatükk “Riiklik järelvalve ja vastutus”. Käsitletud on riikliku järelvalve ja vastutuse küsimusi.

9. peatükk “Rakendussätted”. Käsitletud on eeskirja rakendamisega seonduv.